

รายวิชา สังคมศึกษา

รหัสวิชา สด๓๑๐๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง เบญจศีลคู่เบญจธรรม (๒)

ครูผู้สอน ครูอุบล พันธุ์อ้น

เรื่อง เบญจศีล

คู่เบญจธรรม (๒)

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. บอกรายละเอียดการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม
๒. เสนอแนวทางการปฏิบัติตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม
๓. การปฏิบัติตามหลักเบญจศีลและเบญจธรรม

ทบทวนเบญจศีลเบญจธรรมจากชั่วโมงที่แล้ว

เบญจศีล	เบญจธรรม
ข้อ ๑ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น	ข้อ ๑ ปราศนาให้ผู้อื่นมีความสุข
ข้อ ๒ ไม่ลักขโมย	ข้อ ๒ ประกอบอาชีพสุจริต
ข้อ ๓ ไม่ข้องเกี่ยวกับคู่ครองของคนอื่น	ข้อ ๓ พอใจในคู่ครองของตน

กิจกรรม ร่วมด้วยช่วยคิด

“นิทานพาเพลิน จำนวน ๒ เรื่อง”

โดยครูจะเล่านิทานให้นักเรียนฟัง
พร้อมกับวิเคราะห์พฤติกรรม
ของตัวละครในนิทาน

นิทานเรื่องที่ ๔ พุดเล้วนะฟ้าใส

ณ หมู่บ้านหนึ่งแถวชานเมือง มีครอบครัวเล็ก
ครอบครัวหนึ่งมีพ่อ แม่ พี่ชาย ชื่อ ตะวัน และน้องสาว
ชื่อ ฟ้าใส อาศัยอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข พ่อมีหน้าที่
เป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี ในทุก ๆ เช้าพ่อจะไปทำงาน
ณ บริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งไม่ห่างจากบ้านมากนัก แม่เป็น
แม่บ้านที่ดีดูแลลูก ๆ และพ่อ แม่ทำงานบ้านทุกอย่าง
มีลูกสาวและลูกชายที่น่ารักทั้งสองคน

นิทานเรื่องที่ ๔ พุดเล้วนะฟ้าใส

อยู่มาวันหนึ่งตะวันต้องไปเข้าค่ายจิตอาสาหนึ่งสัปดาห์ แต่ตะวันมีต้นไม้ที่ต้องนำไปส่งคุณครูจึงได้ฝากให้ฟ้าใส ช่วยดูแลต้นไม้ให้ระหว่างที่ตะวันได้ไปเข้าค่ายจิตอาสา ฟ้าใส ได้รับปากกับตะวันว่าจะช่วยดูแลต้นไม้ให้เป็นอย่างดีและไม่ปล่อยให้ต้นไม้ตายอย่างแน่นอน

“เห้ยยย!!! หือออ ต้นไม้ต้นไม้” “เป็นอะไรพี่ตะวันร้องไวยวายอะไรแต่เช้า ฟ้าใสตกใจหมด” “ฟ้าใสไหนพูดว่าจะดูแลต้นไม้ให้พี่เง ทำไมมันตายแบบนี้ แล้วพี่ต้องส่งครูด้วย”

นิทานเรื่องที่ ๔ พุดแล้วนะฟ้าใส

“ฟ้าใสขอโทษฟ้าใสมัวแต่เล่นเพลินไปหน่อยจนลืมดูเลย ฟ้าใสขอโทษนะพี่ตะวัน” “ฟ้าใสคงไม่เดือดร้อนอะไรอยู่แล้ว เพราะคนที่โดนครูดูไม่ใช่ฟ้าใส” “พ่อพ่อพี่ตะวันโกรธฟ้าใสไปแล้ว คงไม่อยากเล่นด้วยกับฟ้าใสแล้วแน่ ๆ แต่ฟ้าใสลืมจริง ๆ นะ” “เอาเถอะ ลูกปล่อยให้พี่ตะวันเขาใจเย็นลงสักหน่อยเดี๋ยวก็ดีขึ้น”

นิทานเรื่องที่ ๔ พูดแล้วนะฟ้าใส

“แต่ก็ถูกของพี่ตะวันตกที่จะโกรธลูกนะเพราะ ฟ้าใสสัญญาว่าจะทำแต่ไม่ทำ สัจจะแปลว่าความจริง ความตรง ถ้าฟ้าใสมีสัจจะกับสิ่งที่พูดสัญญาออกไปก็จะทำให้ลูกมีสัจจะ แต่ถ้าไม่ทำในสิ่งที่พูดหรือสัญญาออกไปก็จะทำให้เราเป็นคนไม่มีสัจจะ พูดสิ่งใดในครั้งต่อไปก็จะไม่น่าเชื่อถือและไม่มีใครไว้วางใจอีกต่อไป”

? ? ในนิทานมีตัวละคร ไตบ้าง :

พ่อ แม่ ตะวัน ฟ้าใส

? ? ฟ้าใส ผิดคำพูดอย่างไร :

ฟ้าใสไม่รักษาคำพูดที่เคยสัญญาไว้กับตะวันว่าจะช่วยดูแลต้นไม้

? ? การกระทำของฟ้าใสส่งผลเสียอย่างไร :

ทำให้ผู้อื่นไม่เชื่อถือในคำพูดและไม่ไว้วางใจอีกต่อไป

นิทานเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับ

เบญจศีลข้อใด

สอดคล้อง กับเบญจธรรม

อย่างไร

นิทานเรื่องที่ ๕ กระต่ายตื่นตูม

กาลครั้งหนึ่ง กระต่ายตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นตาลขณะที่นอนหลับอยู่นั้น เกิดพายุใหญ่ทำให้ลูกตาลหล่นลงที่พื้นดิน เกือบถูกกระต่ายกระต่ายตกใจตื่นขึ้น คิดว่าฟ้าถล่ม ไม่ทันได้ไตร่ตรองลุกขึ้นได้ก็วิ่งไปอย่างสุดกำลัง เพราะกลัวความตายสัตว์อื่น ๆ เห็นกระต่ายวิ่งมาจนเต็มกำลัง ดังนั้นจึงถามกระต่ายว่า “**นี่ท่านวิ่งหนีอะไรมา**”

นิทานเรื่องที่ ๕ กระต่ายตื่นตูม

กระต่ายวิ่งด้วยพร้อมกับพูดด้วยว่า “ฟ้าถล่ม ะ”
สัตว์เหล่านั้นได้ฟังกระต่ายบอก ไม่ทันคิดสำคัญว่า
ฟ้าถล่มจริง ก็พากันวิ่งตามกระต่ายไปหกล้ม
ขาหักบ้าง โดนต้นไม้บ้าง ตกเหวตายบ้างก็มี
ส่วนที่ยังเหลือก็พากันวิ่งหนีต่อไปอีก

นิทานเรื่องที่ ๕ กระต่ายตื่นตูม

จนกระทั่ง มาพบพญาราชสีห์ตัวหนึ่ง เป็นสัตว์มีปัญญา เห็นสัตว์ทั้งหลายพากันวิ่งมาไม่หยุดไม่หย่อน จึงร้องถามว่า “พวกท่านวิ่งหนีอะไรมา” กระต่ายจึงเล่าเรื่องให้ราชสีห์ฟัง ราชสีห์ก็เข้าใจทันทีจึงถามต่อไปว่า “ฟ้าถล่มที่ตรงไหน จงพาเราไปดูสักที” พอไปถึงใต้ต้นตาลที่กระต่ายนอน พญาราชสีห์ วิเคราะห์ดู เห็นลูกตาลตกอยู่ที่โคนต้นก็เข้าใจว่าที่แท้เป็น ลูกตาลตกลงบนใบตาลแห้ง...จึงเกิดเสียงดัง

นิทานเรื่องที่ ๕ กระต่ายตื่นตูม

เจ้ากระต่ายคิดว่าแผ่นดินถล่มสัตว์ทั้งหลายเกือบต้องเสียชีวิตเพราะเชื่อตามเสียงผู้อื่นโดยไม่คิดไตร่ตรองให้ดีเสียก่อนเมื่อรู้สาเหตุแล้ว...จึงประกาศให้สัตว์ทั้งหลายทราบตามความเป็นจริง...ด้วยความสุขุมรอบคอบรู้จักใช้สติปัญญาไตร่ตรอง...พญาราชสีห์จึงสามารถรักษาชีวิตสัตว์ทั้งหลายไว้ได้และนำความสงบสุขมาสู่ป่าใหญ่อีกครั้งหนึ่ง

 ในนิทานมีตัวละคร ไต่บ้าง :

กระต่าย, พญาราชสีห์

 พญาราชสีห์ทำดีอย่างไร :

พญาราชสีห์ตั้งสติ พิจารณาถึงสาเหตุและไตร่ตรองให้ดีก่อนตัดสินใจ

 ทำแบบพญาราชสีห์ส่งผลดีอย่างไร :

จะทำให้ตัวเองมีสติรู้ตัวอยู่เสมอไม่เสียการงาน
ถ้าเป็นนักเรียนก็จะทำให้มีการบ้านส่งครูครบถ้วน

นิทานเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับ

เบญจศีลข้อใด

สอดคล้อง กับเบญจธรรม

อย่างไร

เบญจศีล

ข้อ ๑ ไม่ฆ่าสัตว์ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น

ข้อ ๒ ไม่ลักขโมย

ข้อ ๓ ไม่ข้องเกี่ยวกับคูครองของคนอื่น

ข้อ ๔ ไม่พูดเท็จ

ข้อ ๕ ไม่ดื่มสุราของมึนเมา

เบญจธรรม

ข้อ ๑ ปราศนาให้ผู้อื่นมีความสุข

ข้อ ๒ ประกอบอาชีพสุจริต

ข้อ ๓ พอใจในคูครองของตน

ข้อ ๔ รักษาคำพูด

ข้อ ๕ มีสติรู้ตัว

ให้นักเรียนเขียนแนวทางการปฏิบัติตนตามหลักเบญจศีลเบญจธรรม

๑. ไม่รังแกสัตว์ ควรปฏิบัติอย่างไร

๒. ไม่ลักขโมย ควรปฏิบัติอย่างไร

๓. ไม่ช้องเกี่ยวกับคู่ครองของคนอื่น ควรปฏิบัติอย่างไร

๔. ไม่พูดเท็จ ควรปฏิบัติอย่างไร

๕. ไม่ดื่มสุรา ควรปฏิบัติอย่างไร

ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจงนักเรียน

๑. นักเรียนใบงานที่ ๒ เรื่อง
เบญจศีล เบญจธรรม
๒. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลย
ใบงาน

คำชี้แจงครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๒ เรื่อง
เบญจศีล เบญจธรรม
๒. ครูสังเกตและให้คำแนะนำ
การทำใบงานของนักเรียน
๓. ครูให้ข้อมูลเพิ่มเติมกับ
นักเรียนตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม

คำชี้แจง

ให้นักเรียนเสนอแนวทางปฏิบัติตน

ตามหัวข้อ เบญจศีล เบญจธรรม

(ข้อ ๔ และ ข้อ ๕)

ใบงานที่ ๒ เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม

เบญจศีล	เบญจธรรม	แนวทางปฏิบัติตนของนักเรียน
ข้อ ๔ ไม่พูดเท็จ	ข้อ ๔ พูดความจริง	๑. ๒.
ข้อ ๕ ไม่ดื่มสุราของมึนเมา	ข้อ ๕ มีสติและรู้ตัว	๑. ๒.

สรุป บทเรียน

เบญจศีลคู่เบญจธรรม (๒)

ข้อห้ามเหล่านี้พระพุทธเจ้าก็ห้ามและ
เรียกข้อห้ามเหล่านี้ว่า **เบญจศีล**

ข้อปฏิบัติที่ควรทำเพื่อให้ตัวเองและ
ผู้อื่นไม่เดือดร้อนพระพุทธเจ้าเรียกว่า
เบญจธรรม

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง พระมหาชนกชาดก (ความเพียร)

สิ่งที่ต้องเตรียมในชั่วโมงต่อไป

ใบงานที่ ๓ เรื่อง พระมหาชนก

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th

รายวิชา สังคมศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

